

# UJ KELET

## FÜGGETLEN NAPILAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ד"ר א. מרטון: ד"ר א. מרטון

6 OLDAL (értékadóval) 3.5 SEKEL TEL-AVIV, 1981 JULIUS 30., csütörtök 10,048. sz.

Libanon légiterében

## Lelőttünk egy MIG 25. típusu sziriai harcigépet

— A légi harc kevesebb, mint egy percig tartott — Begin: „Izrael folytatja a felderítő tevékenységet Libanon felett —

Tegnap egy izraeli harci gép Libanon légiterében lelőtt egy MIG 25. típusu sziriai gépet, amely meg akarta zavarni felderítő tevékenységünket. A légi harc nem egészen egy percig tartott.

A sziriaiak azt jelentették, hogy ők is lelőttek egy izraeli harci gépet. Ezzel szemben a hadsereg szóvivője jelentette:

— Minden gépünk sértetlenül tért vissza a bázisára.

Begin miniszterelnök tegnap kijelentette, hogy Izrael hadseregének harci pilótái folytatják a felderítő repüléseket Libanon légi terében. Nem Libanon szuverénitását akarjuk megsérteni — fel fogásunk szerint a palesztin terroristák sértik azt meg. A mi egyetlen feladatunk, hogy szemmel tartjuk a terroristák lépését, mert ez önvédelem a részünk ről. Nem tehetjük ki magunkat kinos meglepetésnek a terroristák részéről.

Ezután így folytatta a kormányfő:

— A légi felderítéshez annál is inkább jogunk van, mert a fegyverszüneti megállapodás is

### NYÁRI IDŐSZÁMÍTÁST AKARNAK A GYÁROSOK

Avrahám (Euma) Savit, a Gyárosok szövetségének elnöke találkozott dr. Burg belügyminiszterrel és azt javasolta, hogy a termelés érdekeinek megfelelően már az idén vezessék be nálunk a nyári időszámítást.

Dr. Burg azt mondta, az idén erre már nincs lehetőség, de tanulmányozni fogja a problémát. Van-e mód a nyári időszámítás bevezetésére a jövő évben. Három hónapon belül ad választ Savit javaslatára.

### IDŐJÁRÁS

A meteorológiai intézet jelenti, hogy kis mértékben ismét csökken a hőmérséklet, de továbbra is nagyon meleg lesz. A levegő páratartalma nem változik.

## A NEMZETKÖZI ÉLET HIREI

HAIG, az Egyesült Államok külügyminisztere közölte, hogy a

Jöjjen el böngészni antikváriumunkba,

vagy válogasson az új könyvek közül.

HADÁSH

könyvtár  
TEL-AVIV,  
Nesz Ciona u. 4.  
tel. 659684

harci repülői MIG 21-es típusu gépet lőttek le, de ez nem felel meg a valóságnak. A hadsereg szóvivője ismételt közölte, hogy egy legmodernebb típusu, MIG 25-ös harcigéppel csökkentek tegnap a sziriai légi repülőgépparkja.

### Bani Szadr Párizsban

Bani Szadr, Irán elmozdított elnöke tegnap váratlanul Párizsba érkezett, s a francia kormány politikai menedéket adott a politikusnak. Egyetlen feltétele volt a kormánynak — nem fejthet ki politikai tevékenységet.

Ezt elfogadta és kötelezte magát, de alig néhány órával Párizsba érkezése után kijelentette, hogy az iráni népnek meg kell döntenie a jelenlegi reakciós rendszer uralmát és ő segíteni akar a haladó erőknél, amelyek ennek jegyében dolgoznak.

Mint ismeretes, Bachtíar, a sah uralmát követő átmeneti rezsim miniszterelnöke is francia emigrációban él. Tegnap kijelentette újságírók előtt:

— Nem szándékozom együttműködni Bani Szadr volt elnökkel.

A késő esti órákban Bachtíar újabb nyilatkozatot adott és ezt mondta:

— A mai iráni rendszer gyilkosok rendszere. Bani Szadr is gyilkos volt, gondolkodás nélkül végeztette ki ártatlanok százait. Hogyan tudnék hát együttműködni vele?

## Menesztik a Bank Jiszáél kormányzójának két helyettesét

A pénzügyminiszter határozata értelmében nem hosszabbítják meg a Bank Jiszáél kormányzója két helyettesének, dr. Sussmannak és dr. Schaeffernek a megbízatását, ami egyet jelent a menesztésükkel.

Arnon Gáfi, a Bank Jiszáél kormányzójának javaslata ellenére határozott a pénzügyminiszter. Gáfi megbízatása október végén jár le. Tegnap kijelentette, hogy saját esetleges menesztésének kérdése nem foglalkoztatja, de helytelen, hogy két helyettesnek megbízatását nem hosszabbította meg a pénzügyi kormány-

zat. Ő kitar mellettük, és megint csak javasolni fogja a kinevezésüket.

Végül azt mondta a bankkormányzó:

— A Bank Jiszáél politikai tényezőktől és a kormánytól is független intézmény, tevékenységének jogforrása a törvény. Annak szellemében folytatja a bank a tevékenységét és ha szükség lesz arra, hogy figyelmeztessük fontos jelenségekre, illetve veszélyekre a kormányt és a közönséget — nem fogunk késedelmeskedni.

jövőben több energiahordozóval — szénrel, olajjal látják majd el Nyugat-Európa országait, mert így akarják elejét venni ezen országok és a Szovjetunió között ki alakulóban lévő földgáz-ügyletnek. Moszkva a szibériai földgáz áruja akarja bocsátani és megfelelő vezeték építéséről tárgyalnak, de az ügylet lényege, hogy függő viszonyba akarják hozni az oroszok a nagy európai országokat.

FÖLDRENGÉS volt az elmúlt éjjel Irán nyugati részén, egy olyan körzetben, ahol alig két hete is hasonló katasztrófa történt. Ezúttal negyven halott volt. A Richter-skála szerint 7-es fokozatu földrengésről számolnak be a tudósítások

GUATEMALABAN egy föld-

Avrahám Sapira, az Agudat Jiszáél listavezetője:

## «NEM ELÉG AZ IGÉRET — MEGÁLLAPODÁST AKARUNK»

Tegnap ismét eredménytelenül végződtek Begin miniszterelnök koalíciós tárgyalásai. Sem az Agudat Jiszáél, sem a VNP vezetőivel nem tudott megállapodni. Ma folytatja a miniszterelnök a megbeszéléseit, mert a jövő héten vagy bemutatja új kormányát a Kneszetnek, vagy visszaadja megbízatását az elnöknek és akkor új választást irnak ki.

Mint ismeretes, Begin azt ajánlotta az Aguda vezéreinek, elégedjenek meg egy homályos ígérettel, amely szerint ő — a miniszterelnök — magáévá teszi a „Ki a zsidó”-ügyben az Aguda álláspontját, de törvényjavaslatként majd akkor nyújtja be, ha az időt erre alkalmasnak látja.

Avrahám Sapira képviselő, az Agudat Jiszáél listavezetője tegnap kijelentette, hogy pártja nem elégedhet meg egy ígérettel, ők megállapodást akarnak, illetve Begin kötelező,

dátummal megerősített ígéretét, hogy a „Ki a zsidó”-kérdést, illetve a gijur ortodox szempontnak megfelelő elrendezését megfelelően rendezze az új kormány.

— Ha nem, akkor a Tóra Nagyainak Tanácsa elutasítja a megállapodás fogalmazványát, illetve megtiltja, hogy csatlakozunk a koalícióhoz.

A VNP vezetőivel sem állapodott meg Begin. A párt követeli a vallásügyi tárcát, a TAMI — Abu Chacéra pártja — is ragaszkodik hozzá, ezért a miniszter-

nök ötlete az volt, hogy a vallásügyi tárcá ideiglenesen, néhány hónapig kerüljön Niszim igazságügyminiszter — a volt országos szefárd főrabbi fia — kezébe.

Dr. Burg elutasította ezt az elgondolást, s kifejtette, hogy pártja ragaszkodik a tárcához, amely évek óta a kezében van.

Abu Chacéra tegnap este rugalmasságot tanúsított, amikor kijelentette, hogy „tárgyalhatunk a tárcá átadásáról”. A miniszter ta-

nácsadói és a keleti törzsek több vezetője is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a népjóléti tárcá élén

többet tehet Abu Chacéra azoknak a célkitűzéseknek eléréséért amelyek a TAMI programjában szerepeltek.

A mai és holnapi nap sorsdöntő lehet a Begin-koalíció szem pontjából. A miniszterelnök kitar ugyanis az álláspontja mellett, hogy

nem kér újabb 21 napos időegységet

Navon elnöktől kormányalakításra — a vonatkozó törvényt ezt lehetővé tenné —, hanem visszaadja a mandátumot, ha a jövő hét elejéig nem sikerül tétő alá hoznia az új koalíciót.

## Nászuton az angol trónörökös és ifju felesége

Tegnap délelőtt házasságot kötött a londoni Szent Pál székesegyházban, az anglikán egyház fő templomában Károly trónörökös és Diana Spencer. Kétezeröttszáz hivatalos meghívottja volt az esküvőnek, amely a királyi család hagyományainak megfelelő pompával került megrendezésre.

A trónörökös és felesége néhány órával az esküvő után a ki-

rályi család különvonatán elindult nászutjuk első állomása, Gibraltar felé.

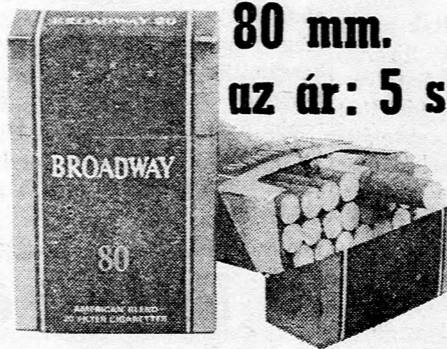
Az esküvői szertartást egyenes adásban közvetítette az angol tévé és a nyugati világ valamennyi tévéállomása átvette az adást. Az izraeli tévé tegnap este 8 órakor közvetítette a „század lakodalmáról” készült tévéreportot.

**MINDIG AZT HITTEM,  
HOGY CSAK EGYFAJTA CIGARETTA VAN —  
AMIG FELFEDEZTEM A BROADWAY 80-AT**

UJ

AMERIKAI KEVERÉK

80 mm.  
az ár: 5 s'



EZ MEGFELEL NEKEM...

# Begin keddig mindenáron létre akarja hozni a koalíciót

Kudarc esetén visszaadja a mandátumot az államelnöknek — A Máárách ismét együttműködést javasol a VNP-nek

A kulisszák mögött folyó koalíciós tárgyalásokban most olyan helyzet alakult ki, hogy szinte kizárólag a vallásügyi miniszterium birtoklásának kérdésén dől el, lesz-e kormánykoalíció, vagy sem. A Likud körében attól tartanak, hogy nem sikerül olyan megoldást találni, amely kielégítene a TAMI-t és így megbukik a „61-es koalíció” terve. Ebben az esetben Menáchem Begin miniszterelnök visszaadja az államelnöknek a kormányalkotási megbízatást, miután már kijelentette, hogy nem áll szándékában további halasztást kérni.

A koalíciós tárgyalásokban mutatkozó nehézségek miatt Menáchem Begin miniszterelnök összehívta a koalícióban résztvevő vagy a Likud körében tartanak, hogy nem sikerül olyan megoldást találni, amely kielégítene a TAMI-t és így megbukik a „61-es koalíció” terve. Ebben az esetben Menáchem Begin miniszterelnök visszaadja az államelnöknek a kormányalkotási megbízatást, miután már kijelentette, hogy nem áll szándékában további halasztást kérni.

A koalíciós tárgyalásokban mutatkozó nehézségek miatt Menáchem Begin miniszterelnök összehívta a koalícióban résztvevő vagy a Likud körében tartanak, hogy nem sikerül olyan megoldást találni, amely kielégítene a TAMI-t és így megbukik a „61-es koalíció” terve. Ebben az esetben Menáchem Begin miniszterelnök visszaadja az államelnöknek a kormányalkotási megbízatást, miután már kijelentette, hogy nem áll szándékában további halasztást kérni.

az egyetlen tényleges nehézség a vallásügyi miniszterium kérdése maradt;

erről a tárcáról sem a VNP, sem a TAMI nem hajlandó lemondani. Tegnap úgy tűnt, hogy nincs megoldás erre a problémára.

Aháron Abu Chácéra jelenlegi vallásügyi miniszter kijelentette az egyik héber lap munkatársa előtt, hogy pártja nem mond le a két miniszteri tárcára vonatkozó követeléseiről és arról, hogy a két tárca egyike a vallásügyi legyen. Párttársa, Ben-Cion Rubin még erősebb volt, amikor kategorikusan kijelentette, hogy

ha Dr. Burg lesz a vallásügyi miniszter, nem lesz koalíció.

Rubin véleménye szerint közéleti szempontból sem fogadható el, hogy egy idős ember, aki kezében tartja a belügy- és rendőrmisztériumot, egyben az autonómia-ügyek felelőse is, és még sok más tennivalója van, mindezen felül még a vallásügyi minisztériumot is a maga számára követelje. Ha a belügyminiszternek szabad ideje van mindezek után, akkor jobb, ha helyhatóságok ügyeivel foglalkozik és nem a vallásügyi minisztérium problémáival, amely egész embert igényelnek — mondotta Rubin.

Az egyik verzió szerint az is lehet, hogy

## APRÓHIRDETÉSEK

MAURICIO vesz bútorokat, frizstidert, orvosi felszámolást, stb. 838013, este 948667.

### POSTAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉRE!

1981 július 1-től 1 havi előfizetés az UJ KELETRE

97 50 székelt értékű biletadóval

37 esedékes összeget ezen az áron fizessék be a hónap végén A kiadóhivat

## ÖNGYILKOSSÁG A KINERETBEN

Tegnapelőtt délután megdöbbentő jelenet tanui voltak a Kineret egyik strandján fürdőző polgárok. Egy 23 éves fiatal ember, oldalára erősített táskából szegecseléshez használt speciális pisztolyt vett elő, azt tarkójának szegezte és meghúzta a ravaszt. A lövés után a fiú azonnal összeesett.

A fürdőzők kihívták a mentőket és azok a közeli Poria-kórházba szállították, ahol azonban már csak a beállott halált tudták megállapítani.

A szerencsétlen fiatal ember, Jákov Mázuz tibériasi lakos zsebében búcsúlevelet találtak, amelyben azt írja, hogy megunta az életét, mert sohasem volt egyetlen boldog pillanata. Ezért szabad akaratából elhatározta, hogy véget vet életének.

— Miért akarnak engem arra kényszeríteni, hogy adjam vissza a mandátumot az államelnöknek? — kérdezte kedden Menáchem Begin miniszterelnök Jehuda Ben Meír képviselőtől, akit hivatalába kért, hogy elégedetlenségének adjon kifejezést a tárgyalások lassu előrehaladása felett. Ben Meír azt válaszolta, hogy pártja nem kívánja a koalíciós tárgyalások megtorpedozását, de a Likudnál a rugalmasság teljes hiánya érezhető és ez okozza a huzavonát. Azt javasolta Beginnek, hogy személyesen vegyen részt a tárgyalásokon és vesse latba minden közeleti súlyát azok meggyorsítása érdekében.

Ez alkalommal a miniszterelnök azt javasolta a VNP-nek, hogy írják alá a koalíciós megállapodást a már jóváhagyott cikelyek figyelembevételével, a többi, még nyitva maradt ügyről pedig 3 hónapon belül határozzanak. Ben Meír elutasította a javaslatot azzal, hogy péntekig be lehet fejteni a tárgyalásokat.

Kiszivárgott hírek szerint a koalíciós tárgyalások igen feszült légkörben és néha cles hangnemben folynak. Adott pillanatban Ariel Sárón földművelésügyi miniszter így szövelt a vallásosokhoz:

## Születése előtt megoperálták

„Az orvosok is, én is végtelenül boldogok voltunk” — mondotta a héten Rose Skinner amerikai családanya, rövid del azután, hogy a kaliforniai egyetem orvosprofesszorainak csoportja sikeres műtétet hajtott végre gyermekén, a kis Michaelen, amikor ez még az anyaméhben volt.

Michael és iker-nővére, Mary, egy hónappal idő előtt születtek, ami ikreknél gyakran előfordul. Néhány nappal a szülés előtt az orvosok plasztik-esevet vezettek át az anya hasfalán és méhén a kisfiu húgyhólyagjait, hogy azon át felesleges vizet szivattyúzzanak ki. A röntgenvizsgálat ugyanis megállapította, hogy az anyaméhben levő fiúcska húgyhólyagja veszélyesen megduzzadt.

Most már mind az anya, mind a gyermek állapota kielégítő. Az orvostudomány történetében ez volt az első eset, hogy valakin még születése előtt műtétet hajtsanak végre.

## Pszichiáteri vélemény szerint Reagan merénylője - beszámítható!

A Mááriv new-yorki tudósítójának értesülése szerint több, a vádhatóság részéről kinevezett amerikai pszichiáter egyöntetien arra a megállapításra jutott, hogy John Hinkley, aki annak annakidején merényletét kísérelt meg Ronald Reagan elnök ellen, beszámítható és így a törvény értelmében bűnvádilag felelősségre vonható. Mint emlékeztet, Hinkley mintegy 4 hónappal ezelőtt, márciusban kísérelte meg a merényletet.

A pszichiáteri vizsgálat megállapításai azonban még nem jelentik a végső szót. Kétségtelen, hogy a védőügyvédek és az általuk beidézett ellen-pszichiáterek más véleményen lesznek. J. Hinkley legfőbb ügyvédje már közölte a bírósággal, hogy megfontolás tárgyává tette azt a lehetőséget, hogy beszámíthatatlanság címén kérje a bírósági tárgyalás beszüntetését, illetve a vád eljuttatását.

## Natanjai ékszerárugyár

FELVÉTELRE KERES

\* Titkárnot — jó angol és héber gépirónót

\* Közönségfogadó nőket megszakított munkanapra, akik két nyelvet bírnak a következők közül: angol, francia, német, skandináv nyelvek valamelyike

Érdeklődés telefonon, 053-37463 vagy 053-22233 (személyzeti osztály)

Tudják meg, hogy ma reggel beszéltem a miniszterelnökkel és bár nagyon szeretném koalíciót létesíteni a vallásos pártokkal, egyetértettünk abban, hogy ha az igyekezetük nem hoz eredményt, a jövő hét közepéig, úgy kések leszünk az új választásokra.

Jorám Áridor pénzügyminiszter azt mondotta a VNP kiküldöttjeinek, hogy csak rájuk lehet hárítani a felelősséget, ha ilyen formában nem jön létre a kormánykoalíció.

A Liberális Párt berkeiben sem honol nyugalom. Mind Gideon Patt, mind pedig Jicchák Modái magának követeli az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumot. Mindketten kijelentették, hogy ha nem kapják meg, úgy kívánják a kormányból. Modái azt mondotta, pártja már elhatározta, hogy az övé lesz a tárca, míg Patt arra az álláspontra helyezkedett, hogy semmilyen pártfórum nem tárgyal a tárcák elosztásáról és ez az ügy különben is a miniszterelnök kizárólagos hatáskörébe tartozik.

Az sem biztos még, vajon megkapja-e Dávid Schiffmann a neki ígért közlekedésügyi alminiszterséget. Schiffmann a beteg Landau mellett akart alminiszter lenni, most azonban kiderült, hogy Chájim Korfu lesz az új közlekedésügyi miniszter és ez már más megvilágításba helyezi a dolgot. Végül Schiffmann azt mondotta a miniszterelnöknek, hogy az illetékes pártfórumok döntenek majd arról, hogy vállalja-e a közlekedésügyi alminiszterséget, vagy sem.

## RÖVID HIREK

● A Beér Séva közelében fekvő Omer szövetkezeti falu bejárati útján, az autobuszállomás mellett, egy éber polgár zöldségek kosrába rejtett pokolgépet talált. Az illető közölte felfedezését egy arra haladó taxi sofőrjével, aki kihívta a rendőrségi tűzszerészt. Ez semlegesítette, majd felrobbantotta a pokolgépet. A rendőrség eddig 30 gyanúsítottat tartóztatott le.

● Az utóbbi időben aggasztó mértékben növekedett a munkanélküliség Dimonán. Jelenleg 400 nyilvántartott munkanélküli van a negevi olé-városkában. A helyi tanács, így a községi tanács, a munkástanács és a munkaközvetítő, vállvetve harcolnak a munkanélküliség ellen — egyelőre kevés eredménnyel.

● A tel-avivi „Szalon Migdalor” nevű, elektronikai cikkeket forgalomba hozó üzlet két tulajdonosát hamis adóállomás benyújtása miatt személyenként 6 havi tényleges börtönbüntetésre és 30 ezer shekel pénzbírságra ítélték. Magát a céget további 10 ezer shekelle bírságotlák.

● A közlekedésügyi minisztérium vezetősége körében olyan javaslat van kialakulóban, amelynek értelmében a jövőben engedélyeznék, hogy magánjárművekbe is Diesel-motorokat szereljenek be. Természetesen, az ilyen autókra kivetett adó lényegesen magasabb lesz.

● A tel-avivi városában a Philon utca 5 alatt székelt mérnöki ügyosztályán tegnap tatarozási munkálatok és azokból eredő áramszünet miatt nem volt felfogadás. Mától a normális mederben folyik ismét a felfogadás.

● Éjláti megfigyelők közlése szerint az utóbbi időben jelentősen megnőtt a hajóforgalom az akabai kikötőben. Néhány hónappal ezelőtti átlag 80-90 teherhajó várakozott kikötésre Akabában s azok sora egészen Ofiráig húzódtott. Most alig 15 hajó várakozik a kikötő bejáratánál. Valószínűnek tartják, hogy a jelenség egyik oka a Jordánia és Irák közötti kapcsolatok lehiülése a bagdadi atomkórház bombázása óta.

● Halálos munkabaleset áldozata lett Szálach Zábáid 40 éves arab munkás, a gálili Rámá falu lakosa. Zábáid Cfát egyik utcáján szennyezésatorna ásásával foglalkozott, amikor egy földomlás maga alá temette. Percek alatt kimentették és a helyi kórházba szállították, de itt már csak a beállott halált tudták megállapítani.

● Kórházi jelentés szerint Jicchák Ben Áháron volt Hisztadrut-főtítkárrá állapította „stabil”. Mint ismeretes, Ben Áháron diszkusz-műtét során szívrohamot kapott öt nappal ezelőtt. Dr. Dávid Kreiser, a Siba kórház helyettes igazgatójának véleménye szerint ilyen koru páciensnél minden nap, amely nem hoz magával rosszabbodást, jó kihatással van.

● Menáchem Begin miniszterelnök tegnapelőtt kihallgatáson fogadta dr. Száád Murtada egyiptomi nagykövetet, aki néhány hetes szabadságra utazik hazá. Begin felkérte a nagykövetet, tolmácsolja köszönetét Száád elnöknek azért, hogy kiegyensúlyozott és objektív álláspontot

foglalt el az Izrael által Libanonban végrehajtott önvédelmi akciók kérdésében. Száádát és Begin valószínűleg csak szeptember közepén találkoznak Alexandriában, miután mindkét politikus külön-külön lebonnyoltja washingtoni hivatalos látogatását.

● Sulyos anyagi válságba került a Bul című pornográf hetilap. A tel-avivi törvényszék tegnap kezdte tárgyalni a lap tulajdonosainak kérését, hogy helyezzék hatályon kívül a korábbi döntést csődtömegrendőrnök kinevezéséről. J. Orenstein, a lap szerkesztője megegyezést kötött a Technostar nevű nyomdaipari vállalattal, hogy folytatja a lap szerkesztését az ő számlájukra, ha a bíróság ezt jóváhagyja. A lap adósságai meghaladják a félmillió shekelt.

● Új rendőrállomás múlt tegnapelőtt délután Ros Hááján városkában. Az új rendőrállomáson századosi rangba levő tiszt parancsnoksága alatt 13 rendőr teljesít szolgálatot. Az ünnepélyes megnyitón jelen volt Arje Iván országos rendőrfőkapitány is.

● A belügyminisztérium bejelentette, hogy új körzeti tanács kezdte meg működését, amely a Holt tenger északi része körül fekvő zsidó településeket tömöríti egybe. Az új körzeti tanács székhelye Kália kibucban van, neve pedig: „Megilót” körzeti tanács”. A „Megilót” szó héberül „tekereseket” jelent, mert ezen a környéken fedezték fel az ismert Holt-tengeri tekereseket.

● A haifai rendőrség tegnapelőtt letartóztatott egy garázstulajdonost és annak fiát, mert megtámadtak egy rendőrt, aki „raportot” akart felírni egyik ügyfelük autójára ellen.

● A cfáti rendőrség kedden letartóztatta Mordecháj Susán 19 éves fiatalembert, aki állítólag bevallotta, hogy egy héttel korábban felgyújtotta Ros Pina rendőrpáncsnokának autóját. A házartói járásbírószágon 10 napos vizsgálati fogságot rendeltek el ellene.

## A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA

ALLENBY: A dühöngő istenek  
BEN JEHUDA: Piszkos ügy  
CAFON: Nem szeretünk dolgozni  
CINEMA-1: Tízparancsolat  
CINEMA-2: A dühöngő bika  
DEKEL: Tolvaj  
DOLFITEK: Feltörő csillag  
DRIVE IN: Ezüst álmok  
ESZTER: Ez Amerika  
GAT: Egyszerű emberek  
GORDON: Angi Vera  
HOD: Micsoda apa  
LIMOR: Shogun  
MAXIM: Másfél Charlie  
MOGRABI: A kis lord  
ORLI: A kék laguna  
PARIZS: Nagy rock-bemutató  
PEER: Vasárnapi szerelmek  
PERISCOP: Nyári buborék  
SACHAF: Moszkva nem hisz a könnyekben  
TEL AVIV: Csak a szemnek  
TEL-AVIVI MUZEUM: Kacsák lánya  
TCHELET: A szénbányász  
TAMAR: Szerelem és felelem

Izraeli turbina egy szibériai villanytelepen

Az Izraeli nagyvállalat azzal foglalkozik, hogy a keleti tömb államainak adja el hazai termékeit. Igazgatója ezt mondja: „Más a politika és egészen más az üzlet. Ha például a Szovjetuniónak van szüksége, akkor azt nyugodtan meg is veszi Izráeltől és vagy kemény-valutában vagy áruban fizeti.”

Valóban, Izrael és az európai kommunista országok között a kereskedelem, a diplomáciai viszony megszakítása ellenére sem állt le, legfeljebb csak csökkent vagy álcázott valahogyan, de javarészt még ma is közvetlenül bonyolítják le a kommunista tömb államainak a megbízottai az izraeli cégek képviselőivel. Alcazásról beszéltünk: olykor valóban szükség van egy harmadik személyre is, s ilyenkor az érdekelt fél egy nemzetközi kereskedelmi vállalatot fordul, ez történt például az izraeli vajfeles leg felajánlásával a Szovjetuniónak. Ezek az ügyletek általában szép eszében bonyolodnak le, a vaj-historia épp azért került bele a lapokba, mert nem sikerült, az orosz szakértők nem találták megfelelőnek a vaj minőségét.

DÖNTŐ A MINŐSÉG

Izraelnek bőven van mit kiárusítani a keleti tömbnek. Tudunk például arról, hogy Szibéria egyik villanytelepén izraeli turbina szolgáltatja az áramot. Mivel ez a turbina köztudomásúlag a világ legjobb gépe a maga nemében, az oroszok habozás nélkül hajlandók megszerezni és beállítani.

A hatnapos háború után megszakadt ugyan a diplomáciai kapcsolatok, de nem szakadt meg a citrusgyümölcsök, gyapot, faszén, vegyszerek, rovarirtók, mezőgazdasági gépek és öntöző berendezések szállítása a vasfüggöny mögé. Mi készítségben szállítunk mindent, a keleti államok pedig boldogan vesznek jöminőségű árukat, csak a narancesszék, citromunk és grapefruitunk körül akadnak nehézségek, mert ezeken hatalmas betűkkel díszel a „Jaffa” védjegy, és így, ezzel a jelzéssel csak Románia és Jugoszlávia fogadja el.

Ugyanakkor azonban sem a lengyelek, sem a bolgárok nem tagadják, hogy Izráeltől vásárolnak gyümölcsöt, ha védjegy nélkül is. Nem hirdetik éppen, de bőszen is tagadják.

Az izraeli gyapot kitűnő minőségű ma már nemzetközileg elismert és szép mennyiségben vásárolja Lengyelország és a Szovjetunió. Ezt azonban nem közvetlenül bonyolítják az izraeliek a keleti vevőkkel: a gyapotot Európában különben is aukción

árverezik el, s nem mindig világos, ki a vevő és ki az eladó.

A nemzetközi követítő cégek nemrégiben meglepte, hogy a Szovjetunió, amikor burgonyát keresett, nem is fáradt azzal, hogy valami fiktív céggel fedezze az ügyletet, hanem közvetlenül fordult Izráelhez. Ez az üzlet véletlenül nem jött létre, de mutatja, hogy ha neki krumplicell kell, megkeresi a szállítóját. Dél-Afrikát például igazán nem kedveli a Szovjetunió, mégis igen sűrű kereskedelmi kapcsolatok szövődnek a két ország között.

Folyik tehát a kereskedelem, hol közvetlenül, hol közvetítőkkel, és az áruink ellenértékét a keleti államok hol valutával, hol áruval fizetik. A közvetett ügyletek csak annyiban különböznek a közvetlenektől, hogy amikor után még egy jutalékot kell fizetnünk. További bonyodalom akkor merül fel, ha a vevő áruval fizet: a románok és jugoszlávok például narancsládákhoz való fát hajlandók csak adni a citrusgyümölcsök ellenében, s ha erre nekünk nincs szükségünk (ami egyre gyakrabban fordul elő, mert kezdünk áttérni a kartonos csomagolásra), akkor valami más ajánlatot kérünk. Esetleg férfingeteket kínálnak a narancsért. Mi ilyenkor felajánljuk az ingeket egy svájci cégnek, az megveszi az ingeket, amelyeket ez esetben a keleti gyár már az ő kívánalmai szerint gyárt is le, s aztán ez a svájci cég fizeti ki nekünk valutában. Egy kis árfolyam-differencia, egy kis jutalék a lényegen nem változtat.

POFONEGYSZERŰ

A gázal citrusgyümölcs-exportőr azt mondja, hogy a kommunista államokkal lebonyolított ügyletek végtelenül egyszerűek:

1. Elküldöm a keleti államokba a narancsot és cemenetf kapok esérébe. Izráelben erre a cemenre nincs szükség.
2. Valamelyik kikötőben, esetleg a nyílt tengeren kicserélik az árukísérő okmányokat és a cemenet Líbiába kerül, annak mindegyik szükség van rá.
3. Líbia a cemenert kőolajjal fizet. En ezt a kőolajat eladom a libanoniaknak, azok dollárral egyenlítiknek.
4. Átrepülök Ciprusba, ott találkozom a libanonival, aki dollárban fizet, én meg visszarepülök Luddra, s mint exportőr, hivatalosan letétbe helyezem a dollárt és megkapom az exportőröknek járó állami támogatást. Sima, ugye?

Bizony, mehetne simábban is, de a lényeg az, hogy az üzleteket nyélbe üssük.

A. P.

KÜLÖNÖS HELYZET VILAGSZERTE

Az antiszemitaák száma csökken, a merényletek szaporodnak

Az utóbbi egy-két év során mind több merényletet követtek el zsinagógák, zsidó temetők, olykor zsidó személyek ellen is, s ezzel felvetették a kérdést: vajon új náci-korszak indul meg-e?

A londoni „Zsidóügyek Intézete” vezetője, dr. Stephan Roth, aki maga is a náci elöl menekült el Magyarországról, a fenti kérdés vizsgálatával foglalkozik. Anélkül, hogy az utóbbi idők antiszemita atrocitásainak a súlyos voltát lebecsülne, magára a kérdésre mégis határozott nem-mel válaszol: ami most a Nyugaton történik, az össze sem hasonlítható a 30-as évek Európájával. A megállapítás legfontosabb fenn-tartása: ellentétben Európával és az Egyesült Államokkal, Délamerikában van szervezett antiszemitaizmus, amit az ottani antidemokratikus rendszerek szítanak és irányítanak.

Az eltérés a náci, fasiszta vagy pusztán antiszemita Európa és a mai Európa és USA között főképp a következő pontokban csúszosodik ki:

A 20-as és 30-as években, már mielőtt Hitler a porondra lépett volna, az európai zsidóság zöme másodrendű állampolgár volt, vagy, mint Romániában, szinte alig voltak állampolgári jogai. Ma a Nyugat zsidói minden polgári jogot élveznek, még azokban az államokban is, ahol létezik fentről irányított antiszemitaizmus.

Délamerikát kivéve, ma sehol a Nyugaton nincs olyan ellenzéki vagy kormánypárt, amely az antiszemitaizmust prédikálná. A második világháborút megelőző években viszont számos európai államban antiszemita kormányok uralkodtak, másutt pedig a legnagyobb ellenzéki pártok uszítottak nyíltan a zsidók ellen.

Manapság az egyház kiáll az antiszemitaizmus ellen és nagy hatással van a közvéleményre. — Dr. Roth, aki leszögezi, hogy a háború előtt igen nagy tömegek támogatták az antiszemitaizmust, valamilyen okból elhallgatja a katolikus egyház szerepét a zsidógyűlölet felszításában a két világháború közé eső időben.

A további különbségeket a kutató a vézskorszaknak és Izráel állam megszületésének tulajdonítja, amirehhez azonban hozzáté- szeli, hogy „a vézskorszak emléke mindegyre halványul”.

KIK MA AZ ANTISZEMITÁK?

Szerinte nem az öreg náciak, a Harmadik Birodalom meszaradt hívei. Nem mintha belátták volna életük nagy tévedését, inkább az idő tette meg a magáét: nagyv- ségük kihalt, a többi pedig már öreg. Meg-megjelennek egyes rendezvényeken, de nem aktívak, inkább csak jelképek.

A jelen és még inkább a jövő nagy veszedelem a neonáciak megjelenése és „új jobboldal” működése. Számokban kifejezve, ez nem tűnik túl súlyosnak:

Németországban például, tíz évvel ezelőtt még majdnem bejutott a parlamentbe 1 millió 200 ezer szavazattal (közel az 5 százalékos minimumhoz), a nemzeti demokráta párt, de ma már arányuk 0.2 százalékra, mindössze 68 ezer szavazóra apadt. — Franciaországban, ahol 1966-ban a szélsőjobboldal még egymillió voksot kapott, most már fel se

lépett a választásokon, a törvényen kívül helyezték Marc Friederickson pedig, írd és mondd: 494 szavazatot kapott.

Britanniában a neofasiszta nemzeti front legutóbb mindössze 0.6 százalékát kapta a szavazatoknak, de ez is jelentős, mert 191 ezer embert jelent.

Olaszországban több mint két millió ember szavazott a szélső jobboldallal és 30 képviselőjük ül a parlamentben, 13 a szenátusban, ami jelentős szám. Az olasz fasiszták azonban még Mussolini idejében sem voltak mindig antiszemitaák és jellemző az is, hogy az európai parlament négy fasiszta képviselője a zsidó elnökre, Simone Veilra szavazott.

AUSZTRIÁBAN

ROSSZ A HELYZET

Az osztrák elnökválasztáson a lakosság 3 százaléka szavazott a szélső jobboldali nemzeti párt emberére. Dr. Roth szerint, ennek semmi kapcsolata azzal, hogy dr. Kreisky zsidó, a szélsőjobb táborát főleg az olasz uralom alatt élő Dél-Tirol ügye érdekli.

Az Egyesült Államokban sem gyarapszik a szélső jobb tábor: a Ku-Klux-Klan egykor még négy millió tagot számlált, ma csak tízezreket, egész New Yorkban — százat...

MÉGIS SOK

A MERÉNYLET

Ez meglepő: kicsiny a létszámuk, mégis egyre sűrűbben követnek el atrocitásokat. Németországban 77-ben 616 esetet jelentettek, 1980-ban már 1643-at, többnyire zsinagógákra és más zsidó középületekre mázoltak horogkeresztet, de 161 esetben személyeket támadtak. Olaszországban ugyanebben az időközben 44-ről 80-ra nőtt a merényletek száma, Angliában is kétszeresére nőtt, s itt is sok súlyos esetről, fegyveres támadásokról és gyújtogatásokról van szó.

Az Egyesült Államokban a Rágalmazás Elleni Liga 192 százalékos növekedést tapasztal a zsidóellenes támadások számában, de lehet, hogy tavaly inkább jelentették az eseteket, mint az előző években. A 377 eset közül legsúlyosabb a vagy tucatnyi gyújtogatás, 4 bomba- vetés és öt sírgyalázás.

Franciaországban a legtragikusabb eset a Copernic-utcai bomba volt, amelynek egyik halálos áldozata az izraeli Aliza Ságir lett...

KISÉRŐ JELENSÉG

Dr. Roth kutatómunkája szerint a zsidóellenes náci támadások mintegy kísérő jelenségei az általánosan idegen-ellenes akcióknak: a szélső jobboldal Németországban és Svédországban főleg az idegenek és a vendégmunkások ellen küzd, Britanniában a szinesek, Amerikában pedig a né- gerek ellen, s a veszedelem a munkanélküliség növekedésének az arányában nő. Dr. Roth igen súlyosnak látja a szélsőjobb értelmiségieknek a szervezkedését, akik nem nyíltan antiszemitaák, de hisznek a „felsőbbrendű fa- lookban”. Legfeltűnőbb e jelenség Franciaországban, ahol ezek az intellektuális az igen elterjedt „Figaro” hasábjain közölhetik le- gondolásaikat,

AZ ANTISZEMITA BALOLDAL

Dr. Roth érthetetlenül keveset foglalkozik azzal, amit pedig maga is nagyon aggasztó jelenségnek lát: az anticionizmusnak álcázott antiszemitaizmussal. Kurtán végez a Szovjetunióban felőliről irányított antiszemitaizmus is, a fősúlyt a Nyugatra helyezi. Leszögezi, hogy a Nyugaton nagy tömegek fordultak el az antiszemitaizmustól, sőt küz- deni is hajlandók ellene, Párizs-

ban is a Copernic-utcai merény- let után tüntető 400 ezer ember nagyrésze nemzsidó volt: ugyan- akkor azonban az anticionista jelenségek ellen nehéz nemzsidó- kat tiltakozásra bírni.

A kutatómunka kicsengése: bár fénypontok is derítik az általa- nos képet, mégis tagadhatatlan, hogy a kommunista államok hi- vatalos antiszemitaizmusa és a petrodollárral pénzelt baloldali antiszemitaizmus aggasztó, és önvédelemre serkentő.

JOCHANAN LAHAV

Sok a gyűlölködés a Nilus országában

Amerikában és Kanadában az ottani kopt egyházak háromnapos böjtöt rendeltek el az egyiptomi béke érdekében, írta legutóbb a New York Times. A két amerikai államban mintegy 150 ezer keresztény él, akik fájdalommal szerez- tek tudomást hittestvéreik üldöz- tetéséről az óházában, s akik Szá- dát elnök Washingtonban teendő augusztusi látogatása során tüntet- ni is fognak emiatt, mert szer- tük az egyiptomi kormány csak igen keveset tesz a muzul- mán fanatikusok rendbontásának megfékezésére.

A kairói féléhivatalos „Achbar el Jom” leadta a hírt, de mind- járt fel is szőlította olvasóit, ír- ják meg a valóságot a külföldön élő egyiptomi keresztényeknek, óvják meg őket azoktól a hazug- ságoktól, amelyeket a Le Monde kairói tudósítója és más külföldi újságírók terjesztenek.

Amikor Szádat, aki szeret kül- földön „a toleráns muzulmán, a nép atyja” képében tetszelegni, — legutóbb Washingtonban járt, nagyon bosszankodott az ameri- kai koptok hírvérése láttán, akik akkor cikkükben és tüntetések során állították, hogy ő „túl meg- értő a Muzulmán Testvérekkel szemben”. Most májusban Szádat élesen elítélte az egyiptomi kopt egyházfőt, aki szerinte félrevezeti a híveit.

Azóta megszakadtak a kapcsola- tok Szádat és a pátriarka között, akinek még a nevét sem nyomtatja le azóta a sajtó. — Kopt közéleti férfiak most próbálják őket kibékíteni, a pátriar- kát rávenni arra, hogy Szádat washingtoni látogatása alkalmá- ból ne fessítsék végsőkig a hírt, ennek fejében pedig Szádatot ar- ra, hogy fogadja végre a pátri- arkát.

Viszont az amerikai koptokat nehéz lesz mérsékelte bírni, mert ők már a szabad amerikai tónu- shoz szoktak, s a mi ennél is súlyosabb, azóta Kairóban olys- mik történtek, amik csak fokoz- hatták a külföldi koptok harag- ját és kétségbeesését. A muzul- mánok gyilkos támadásainak ed- dig 35 halálos áldozata van, s közülük legalább 25 keresztény, köztük egy pap, ugyanakkor pe- dig tucatjával gyújtották fel a koptok üzeleit és három templomukat. A támadás ürügye az volt, hogy a koptok állítólag ál- talán telken építkeztek, ahol a muzulmán ortodoxok akarnak mecsetet emelni. A koptok ellen- álltak, mire a fanatikusok egy- szerre három városnegyvedben is

gyilkos támadást indítottak a ke- resztények ellen.

A rendőrség oly nyilvánvalóan vonakodott beavatkozni, hogy a mérsékelt muzulmánoknak kellett közbelépni és a koptokat meg- védelmezni. Általános a harag, hogy a hatóságok mit sem tet- tek a vérengzések ellen, sőt ők biztatták a szélsőséges muzulmá- nokat a mecset-építésre a vitás telken, noha van már a környék- ken két nagy mecset is. Meg- döbbenti az egyiptomi közvéle- ményt az is, hogy a kormány túri az ortodoxok mérgezett propa- gandáját, ami nem egyszer szó szerint szől fel „a hitetlenek, az Iz- lám ellenségei” legyilkolására. A rópiratok a kopt pátriarkát árulónak, egyiptomi Száad Chá- dádnak titulálják.

Érthető, hogy mindez félelem- mel tölti el a koptokat és bizal- matlanná teszi a mérsékelt mu- zulmánokat. A kopt templomokat és középületeket ma már állan- dóan fegyveresen kell őrizni. De mi lesz, ha valamelyik mecset- nek esik kára? A koptok attól tartanak, hogy mihamarabb ilyen provokációra kerül sor, szinte le- sik ezt a fanatikusok.

„LE MONDE”

KÖZLEMÉNY

az elhunyt dr. Slomo Dávid Ko- pasz z.l. hagyatéka tárgyában Személyazonosági sz. 0470064 Alulírottak a Tel Aviv—Jaffa-i törvényszék az elhunyt dr. Slo- mo Dávid Kopasz z.l. végrende- lete végrehajtójának nevezte ki, legutóbbi címe: Jehud, Rechov Hájordim 18/a, Givat Avia.

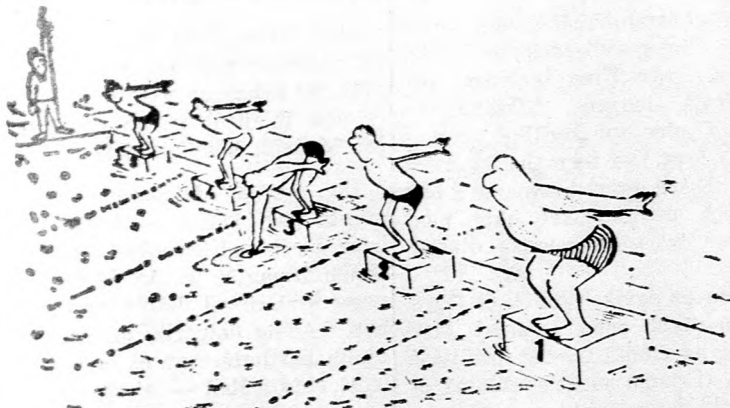
Az 5725/1965 évi örökösödési törvényt 99/a cikkelye értelmé- ben felszólítjuk az elhunyt hit- lezőit — ha vannak ilyenek —, hogy közöljék követeléseiket írásban az alulírottal, csatolják hozzá bizonylataikat, s mindezt máfól számított három hónapoz belül.

A határidő után benyújtott követelések nem vétetnek figye- lembe.

Szimcha Kiesmann, ügyvéd az elhunyt dr. Slomo Dávid Kopasz z.l. végrendeletének végrehajtója

Háhsiztádrut Háfefuit B'Jisrael

Tel Aviv, Szderot Saul Há- melech 39



## Tenyereiből esznek a cápák

Erec Jisráel közismerten meglepetéssel szolgált és szolgál minden új olának. Kinek az ország szépsége, kinek pusztasága, kinek felépítettsége, kinek naplementéje, kinek a 70 országból összejött lakosság sokszínűsége — a „színűséget” a szó szoros értelmében véve.

Az ember azt hinné, hogy egy szabrának vagy egy öslakónak nincs min csodálkoznia. Nos, aki ellátogat a tel-avivi Dolfináriumba, annak van min csodálkoznia, különösen, ha végignézi — és erre naponta négyszer van alkalma — a cápák etetését. Egy szakma, amit nem gójkok csinálnak, mégcsak nem is arabok, hanem — lévén egy őrütségről szó, vagy minden vakmerőséget meghaladó bátorságról — zsidók. Persze, aztán ezt is meg lehet szokni, mint ahogy mi is, új olé korunkban csodálkozunk, aztán megszoktuk, hogy vannak zsidó rendőrök, ejtőernyősök, békaemberek, felhőkarcolók ablaktisztítói, lótenyésztők és még néhány utcaesprő a régi jó időkben.

A fő cápa-etető Gijora Ráz, akinek mániája a halak, életük megfigyelése, tenyésztésük, halászatuk és minden, ami velük kapcsolatos. Időnként, amikor oxigénballonnal a hátán s arcán a szabályos lélegzéshez szükséges „alkatrészekkel” a halak közt úszkál, bizonyára sajnálja, hogy nem nőttek uszonyai és nem lélegzik kopoltyúkkal. De minden ellenkező híreszteléssel szemben, felesége nem halfarkú szirén, hanem egy jóalakú évalánya. Gijora, aki Givat Háslosá kibuc tagja volt, valószínűleg édesapjától örökölte a tenger iránti szinte „beteges hajlamát”, aki tengerész volt a lengyel kereskedelmi flottában. Mikor bevonult, természetesen a tengerészethez kérte beosztását. Katonáság után a kibucok szemináriumában tanult biológiát, rövid ideig tanított is, de hamar rájött, hogy az oktatás, és főleg a szárazföld, nem neki való. Ezután elszegődött Mágén Micháel kibucba, a haltenyésztési részlegre. Ott sem maradt sokáig és állást vállalt a földművelésügyi minisztérium halászati osztályán. Onnan az egyetem tengeri biológia fakultására került, nem mint diák, hanem mint oktató. A tanári kar fiatalabb tagjait tanította, nem csak a könyvekben, hanem a tenger vizében való búvárkodásra.

Mikor felerült a tel-avivi Dolfinárium alapításának terve, a szakértők mindjárt rá gondoltak. Az egyik legnevesebb külföldi szakértő mellett dolgozott jó pár hónapig keresztül, míg végre ő is meg volt elégedve magával. Gijora részt vett az átlászó oldalu medencék tervezésében, a halak beszerzésében és a személyzet kiképzésében is. Ma ő az egész intézmény felelőse.

Három medencében vöröstengeri, földközítengeri és édesvízi halak úszkálnak, míg a negyedik a halvilág arisztokráciájának, a cápáknak kizárólagos lakhelye.

Nemcsak Gijorának volt nehéz megszokni azt, hogy naponta négyszer a fentemlégett felszereléssel lemerüljön a veszélyes ragadozók közé, de a cápáknak is meg kellett szokniuk a rabság szűk medencéjét, és a szinte százukba rágott napi haladagot. Az első két hétben nem ettek semmit. Azután bedobálták nekik a halakat és csak amikor már úgy látszott, hogy kezdenek megszeliidülni, ereszkedett le közéjük a „cápaetető”. Az igazságnak tartozunk azzal, hogy a sokféle cápa közül egyik nagysága sem haladja meg a két métert, holott az Indiai-óceánban vagy Ausztrália környékén tízméteres óriások is találhatóak; de a kétféletes is elég ahhoz, hogy leharapjon az emberből egy kezét, egy lábát vagy egyéb aprókat. Gijora azon a véleményen van, hogy a cápák általában nem támadják meg az embert. Köztudomású, hogy a zoológiának ez a tárgyköre mind a mai napig vitatott témája a tudósoknak. — Kit támad meg a cápa? Mikor? Miért? Milyen körülmények között? Lehet-e elretteneni valamivel az üldözőktől vagy a hajótöröttektől, és ha igen, hatásos-e a szer vagy sem? Mindenesetre, a biztosító társaság, amelyhez a Dolfinárium fordult, nem hajlandó drága pénzen sem bebiztosítani a cápa-ápolók testi épségét. Gijora kedvenc hala egy tipriscápa, amely — nevét meghazudtolva — nagyon úri módon viselkedik a medencében. Gijora időnként megsimogatja — bár csak óvatosan, mert hisz a cápának meglehetősen reszelős a bőrük, és a hal, a szó szoros értelmében, a tenyereiből eszik.

A cápáknak még nincs nevük. A Dolfinárium vezetősége szívesen fogad erre vonatkozó javaslatokat a látogató közönség részéről. Ha az ember hallja Gijorát beszélni a cápákról, valósággal kedvet kap arra, hogy maga is leereszkedjék a vízbe és közvetlen közelről nézzen szembe ezekkel a kifejezéstelen, halszerű szörnyekkel, amelyek komoran, szó nélkül úszkálnak a medencében, és még véletlenül sem jön egy mosoly az ajkukra.

## Az olaj-sejk, aki sziderliket gyűjt

A régi, jónévű londoni antikváriumnak megvannak a maga törzsvevői, akik szinte névsort olvasnak a bönzésés szokott órájában: az ott sűrűn megforduló rabbinok, professzoroknak, szerzeteseknek már-már hiányérzetük van, ha tíz óra tájban fel nem tűnik közöttük az olaj-sejk, aki főleg sziderliket, azaz régi héber imakönyveket keres, és hajlandó értük minden árat megadni. Ők már rég nem csodálkoznak rajta és különösképp tünő hobbján, mert otthonosok lévén a szakmában, tudják, hogy a Judaica gyűjtése drága mulatság, ki az, ha nem az olaj-sejk, aki ezt leginkább megengedheti magának?

Gyűjtés szempontjából a Judaica sokkal többet jelent annál, amit róla a tudományos meghatározás mond, beletartozik minden kézirat, könyv, tekercs és tárgy, aminek zsidó-héber tudományos, történelmi, néprajzi vonatkozása van, tehát a kegyeszek is, de még az olyan régi ítleírások is, amelyeket Palesztinát járt nem-zsidók írtak, de még az a ritka, 1845-ben Danzigban nyomott könyv is, ami igazán nem specifikus témáról: a gőzgépről szól, de német szöveget héber betűkkel szedték.

Széles tehát a skála, de azért a gyűjtők, kivált a laposabb zsebbi gyűjtők helyzete mégis nehéz, mert a Judaica rendkívül drága. Miért vajon? Egyszerű a magyarázat: a héber imakönyveket és Talmud-foliánsokat oly sokan és szorgalmasan forgatják a hívek, hogy igen hamar tönkremennek. Míg a szép misekönyvek épen élnek túl a századokat, mert ritkán forgatják őket valaki, addig például a Talmud kötetek évszázadokon keresztül úgy használják a jesivákban, hogy egy időben négy böcher tanult belőlük; ez még ebben a században is szokásos volt sokhelyütt, érthető tehát, hogy a könyvek hamar tönkremennek.

### A LEGRÓVERB FORRÁS

Valamikor Kairó, Alexandria és egyes spanyol városok adták a készlet zömét, manapság a vas függöny mögött sejtik a legnagyobb kincseket. A nációk közelébe szorult meg száz lengyel, orosz, lett, litván, román és magyar zsinagógában gyűjtötték össze és rejtették el a hívek a tömördek foliánsot, frigszekrény-függönnyt és Tóra-dísz, menórákat, kidus-kelyheket. Olykor-olykor, nem kis kockázat árán kijut belőlük valamennyi Izraelbe vagy Nyugatra, de a zömöt még ott hever. Nemrég érkezett ide egy olé az egyik kelet-európai államból, aki több száz Judaica-kötetet gyűjtött össze elhagyott zsinagógákból, s inkább lemondott minden személynél holmijáról, de a könyvekről nem, és a végén sikerült is az ottani városokkal megegyeznie, miután minden egyes darabot tüzetesen átvizsgálták.

Hozzájárul a Judaica-gyűjtés hobbjához és elterjedéséhez az utóbbi évek „gyökerek-keresésének” a divatja is: az izraeli antikváriusok például azt mesélik, hogy az utóbbi időben sok fiatal katonára és egyetemistára bönzészget náluk, héber kéziratokat és régi könyveket keresve, nyilván inkább történelmi, mintsem vallási vagy tanulmányi érdeklődésből.

### LEIKI KAPCSOLAT

A Judaica- és kegyeszer-gyűjtőket általában sokkal mélyebb lelki kapocs fűzi hobbjuk tár-

gyához, mint más gyűjtőket. Meir Brown, a hatgyermekes londoni gyűjtő — egyébként egy nagy hirdetői iroda vezetője — nem tagadja, hogy amikor este nyugovóra tér a családja, s ő végre előszedheti a kincseit, nemcsak olvasgatja, de szinte megbűvölten szagolgatja is a régiségeket, visszaalmodja magát a multba. Nemrégiben borsos áron — 20.000 dollárért — vett meg egy középkori észak-olaszországi ötvös által készített remekművet, két gránátalma formájú ezüst Tóra-dísz: „Belepusztultam volna, ha elszalasztom az alkalmat!” Max Berger, a szenvedélyes bécsi gyűjtőről a minap külön cikkben számoltunk be: a gyűjtés nála sem csak tőkebefektetés...

A Judaica-gyűjtés terén nagy szakértőknek számítanak egyes keresztény papok és kolostorfőnökök. Izraelben is sok ritka kincset találunk egyes kolostorokban és más keresztény vallási intézményekben. A papokra, szerzetesekre is hat az ereklyéből kiáradó varázs, és semmi áron nem hajlandók megválni tőlük,

noha már sok gyűjtő kínál fel nekik cserébe ritka őskeresztény kéziratokat. Hasonló a helyzet az arab gyűjtőkkel is, ezeket főképp a ritkaságok folklorisztikus értéke érdekli: a cikkünk elején említett arab olajsejk nemrégiben egy pergamenre írott remekművű sziderlit vásárolt Londonban és nagyon büszke a magas árra...

A gyűjtőket két főcsoportra oszthatjuk: van specifikus gyűjtő, akit csak egy bizonyos terület érdekel, ezt csak a Talmud-foliánsok, amaz csak a textiliák (frigszekrény-függönyök, Tórántócsók, templomi faliszőnyegek), a másik csoport viszont válogatás nélkül veszi mindent, amire természetesen tömött büszke is kell. A már említett Meir Brown gyűjteményében például egy olyan levelőlapra bukkanunk, amit 1903-ban, a bécsicionista kongresszusról küldött barátjának egy delegátus, s amit a többi között Herzl is aláírt. De őzri Disraelinek, Einsteinnek és másoknak is nem egy levelét, és a „Kol Cfat” című helyi lapnak egy példányát, ami

a város felszabadulásakor jelent meg egyetlen lapon.

Brown Magyarországról származik sokgyermekes, szegény zsidó családból, és mint mondja, alkalmasint már akkor ébredt fel benne a szép és ritka tárgyak utáni heves vágyakozás.

### DISZKRÉT KERESKEDŐK

Érdekes, hogy míg a kereskedelemnek általában a reklám a lelke, a Judaica-árusok és gyűjtők irtózáva kerülnek a nyilvánosság, az új kincsek megérkezéséről szóbeli üzenetekkel értesítik egymást, a gyűjtő soha nem válik meg a kincseitől, de még a kereskedő is csak annyitól, amennyit a rezi és a létfenntartás megkövetel. Nemrégiben egy new-yorki aukción a Sasongyűjteményből megvett egy kereskedő egy 1000 éves pergament, Ráv Háj Gáon kéziratát, potom 110.000 dollárért. Mielőtt megvette, valaki felajánlotta neki az összeg dupláját. „Hogyanisne — felelte a boltos —, előbb egy ideig élvezgetem.”

SOSANA CHEN

## Letűnőben az angol türelmesség mítosza

Még nem tudni, mibe torkoltnak az utóbbi hetek angliai zavargásai. Még azt sem tudhatjuk, tetőztek-e már, avagy csak most közelednek a csúsponthoz. Az azonban már ma is bizonyos, s ebben szociológusok és politikusok egyetértenek, hogy a valószínű türelmesség, politikai szabadság, főképp pedig a bevándorló segítőkész befogadásának a kényes szötte, amin az angolok évtizedeken át annyit munkálkodtak, immár ronggyá szakadt. A legfelvilágosultabbakat sem hagyhatja közömbösen a ma már húsz nagyvárosban tomboló fekete vagy ázsiai fiatalok ezreinek, és velük szemben a fájvédők tettei; ezt a legtűrelmesebbek sem bírják lenyelni.

Anélkül, hogy eldöntենék, a munkanélküliség és a nyomor okozta-e a zavargásokat, a faji megkülönböztetés avagy a rendőrség magatartása által kiváltott düb, az már bizonyos, hogy az óslakosság és a bevándorlók között eddig szövődött szálak összekuszálódtak. Britannia ma már nem az a természeti rezervátum, amelyben kellemes élni.

Ma már London, Liverpool, Manchester és Birmingham egyes negyedeibe veszélyes belemenni, mert ott a bűn, a nyomor és a kábítószerek uralkodnak: e negyedek a newyorki vagy detroiti slum-ekre emlékeztetnek. Fehér embert itt már alig látni, alkonnyat után soha.

Az angol társadalom mai helyzetét leginkább a rendőrök körüli folyó vita jellemzi. Az angol „Bobby” nemcsak rendőr volt a multban, hanem valóságos intézmény, a hagyományos, de már eltűnőben lévő Anglia egykori bájának megtestesítője. Most azonban kiderült, hogy a mai erőszakosságokra nincs felkészülve. Bobby el fog tűnni, helyébe fegyveres, acélszakos rendőr kerül majd, tűzálló egyenruhában, kezében pajzsral a kődobálás ellen. Amde a Bobbyval együtt eltűnik az angol erőszakmentes társadalom mítosza is.

A zavargások azt is mutatják, mely mélyre hatolt a fájvédelem mérgező propagandája. Az események egyik legsúlyosabb mozzanata a neo-náci szervezetek feltűnése. A rendőrség képtelen volt megakadályozni a fájvédők fehér huligánok támadásait az

ázsiaiak ellen, s ezzel elvesztette a színes bevándorló bizalmának a maradékát is.

Érthetően, hogy a rendőrség miért nem akar eleget tenni a főképp zsidó részről hangoztatott felszólításoknak, és keményen eljárni a fájvédők jobboldal feltámadása ellen. A hatóságok e tekintetben struccpolitikát üznek, nem hajlandók tudomásul venni a neo-náci mozgalom növekedését. Ezeknek a szervezetei egyre nagyobb sikerrel toboroznak új tagokat a fehér társadalom nyomorgó rétegeiből, s ezt a munkanélküliség még csak elősegíti, hiszen ennek első áldozatait mindig a fiatalok, akik hajlandók a veszedelmes mozgalom

zűrzavaros ideológiáját átvenni. Soraik között otthonra találnak a huligánok, a beretvált-fejek, a küllelki bandák is, s e talajban burjánzik a politikai dudva. Ezek a szervezetek szüntelenül provokálnak, rágalmaznak és uszítanak, és célkitűzésük „az idecenek kiűzése a szent hazából”, ezenkívül a kapitalista zsidók vagyonának elkobzása.

Nem is tagadják ezek, hogy fájvédők politikát akarnak, és ha a rendőrség nem lép fel végre erőlyesen, akkor nem vitás, hogy a bevándorlók körüli harcok a szélsőséges jobboldali bandák kerül ki győztesen.

JOSZI MEJMAN

### UJ PÁRTÉLNÖK KINÁBAN — MAO ISMERETLEN UTÓDA

## Kicsoda Ön, Mr. Hu?

Kína új elnöke, aki Hua Kuo-feng — illetve Mao — utóda, Hu Jan-bang, aki néhány hete foglalta el az ország trónját. De hogy valójában is trónnak számít-e az elnöki méltóság — nagy kérdés.

### MINDENT A HÁTTERBŐL

Mindenki tudja, hogy az ország tényleges ura, „erős embere”, „szürke eminenciája” az a Theng Sziao-ping, aki eddig is a háttérből mozgatta az eseményeket.

Theng 75 éves, Hu, az új elnök csak 60 esztendő. A két férfi négy évtizeddel ezelőtt ismerkedett meg. Azóta Theng legközvetlenebb munkatársainak egyike és már régen jelölt a legmagasabb méltóságra.

### THENG CSAK ALELNÖK

Kínában működő újságírók szerint Theng évtizedek óta készül arra, hogy Kína tényleges irányítója legyen. Kiszámította, hogy mire sor kerülhet arra, ő már öreg lesz formális feladatok ellátására, ezért kiképezte a megjelölt politikusokat, akik most híven teljesítik minden utasítását.

Hu az egyik leghűbb és legrátermettebb embere, azért bízta meg az elnöki feladat betöltésével. Ő maga megalégszik az alvó elnöki funkcióval. Mao emlékével eddig csinján

bántak az örökösök. Burkoltan, utalások formájában a hibáit, illetve túlzásait is emlegették, de általános értelemben nem ítélték el. Pontosabban, azt írták, hogy a pozitívumok túlsúlyban vannak, ha egész életművét áttekinthetjük. Ez érthető, mert hiszen a mai kínai államosság előkészítője és megteremtője mégis csak Mao volt.

### MAOT ELITELIK

Nos, aznap, hogy megjelent a pekingsi lapokban Hu kinevezésének híre, egyben publikáltak egy párthatározatot, mely mosé már teljes egyértelműséggel ítélt el Maot.

Azt írják róla, hogy ő a bűnös, mert Kína nem tartott lépést a nemzetközi fejlődéssel. Lá fűkezte azt.

### NEM FELEJTJÜK EL

Mao hibás, mert Kína ennyire elmaradt más országok mögött. Mi behozzuk a lemaradást, de nem felejtjük el, hogy mindent Maonak köszönhetjük.

Hu legfőbb feladata — ezt szánta neki Theng —, hogy kiírta a nép emlékezetéből a maoizmus irtóhadatát. Az új elnök nagy ambícióval látott munkához. Addig dolgozik, amíg egy újabb párthatározat őt is kibőlenti hatalmából — ahogy ez a kommunista országokban lenni szokott.

Mel Bak  
csarnokban  
megszólalt  
eszébe jut  
merest jár  
szintén sa  
félsikerü  
véget veth  
vő ellenség  
alább enyh  
nyire. Sz  
ezek után  
szabb lett,  
gondolkod  
hatja ezért  
meggyőző  
jörést só  
non felsőb  
magát, és  
nem így v  
nem egy p  
kapitányok  
képzelték  
Most is  
mikor vi  
hogy a vez  
Vernon kij  
sonló embe  
„földhözrag  
colt”. Mint  
tése olyan  
feladat len  
hoz mérten  
Ugyanakk  
szerette vo  
hány órára  
— mint vé  
szen Róma  
clasz naps  
beszélte. Ne  
egy kevés  
repülés föl  
este a kes  
szokottnál  
Bel Bakers

Ned Ord  
aki pár per  
feldől, a b  
frodájának  
til hallotta  
lásának be  
közponi c  
Orday a  
főhadiszáll  
sítő őrmes  
jít hallgat  
diójelentés  
tömött gé  
kezik a p  
nehezen tu  
nekik. Ord  
rült, hogy  
adwoodiak  
tüntetéses  
ról a hadn  
hadnagy u  
ben rendő  
épülethez,  
őrmester.

Néhány s  
hadnagy i  
helyen a S  
hölgy, Mrs  
szakította  
alkalmazott  
val folytat  
a ketten ha  
bejelentésé  
Egymás  
börhuzatú  
Quonsett o  
tette néhai  
gyan Viktó  
tett valamí  
— Nagy  
jőeszű és g  
rában kerü  
dom képzelt

# Arthur Hailey

## Repülőtér

77.

Mel Bakersfeld még a központi csarnokban tartózkodott, mikor megszólalt a hangosbemondó; észbe jutott, hogy Vernon De-merest járata az Aranyhajó. Mel észintén sajnálta, hogy megint félresikerült egy lehetőség, amely véget vethetett volna a köztük levő ellenségeskedésnek, vagy legalább enyhítette volna valamennyire. Személyes kapcsolatuk ezek után — ha lehet, még rosszabb lett, mint valaha. Azon gondolkodott, mennyire hibáztatja ezért saját magát. Oszinte meggyőződése szerint vizsáljuk jócskán sógora műve volt. Vernon felsőbbrendű lénynek hiszi magát, és nem tűri, ha mások nem így vélekednek róla. Mel nem egy pilótát ismert — főleg kapitányokat —, akik ugyanazt képzelték magukról.

Most is felforrjt benne a düh, mikor visszaemlékezett arra, hogy a vezetőségi gyűlés után Vernon kijelentette: a Melhez hasonló emberek gondolkodásmódja „földhözragadt, íróasztalhoz láncolt”. Mintha egy repülőgép vezetése olyan fenémód különleges feladat lenne más foglalkozásokhoz mérten!

Ugyanakkor Mel Bakersfeld szeretne volna, ha ma éjszaka néhány órára újból pilóta lehetne — mint Vernon —, indulásra készen Róma felé. Eszébe jutott az oszt napsütés, amelyről Vernon beszélt. Neki is jót tenne most egy kevés abból a napsütésből, a repülés földi gondjai helyett. Ma este a keserves földi béklyók a szokottnál is jobban szorították Bel Bakersfeldet.

★

Ned Ordway rendőr hadnagy, aki pár perce vált el Bel Bakersfeldtől, a biztonsági szolgálat kis hadjárának nyitott ajtájan keresztül hallotta a Kettes Járat indulásának bejelentését. Az iroda a központi csarnok mellett volt. Ordway a repülőtéri rendőrség főhadiszállásán szolgálatot teljesítő őrmester telefonbeszámolóját hallgatta. Egy járőrökös rádióbejelentése szerint emberekkel tömött gépkocsik sokasága érkezik a parkolóhelyekre, ahol szépen tudnak helyet biztosítani nekik. Ordway kérdéseire kiderült, hogy a gépkocsik utasai meadowoodiak, annak a zajlennes tüntetésnek a résztvevői, amelyről a hadnagy már értesült. A hadnagy utastársainak értelmében rendőri erőfítés érkezik a főépülethez, jelentette az ügyeletes őrmester.

★

Néhány száz yardnyira Ordway hadnagy irodájától, egy várakozó helyen a San Diego-i kicsi öreg hölgy, Mrs. Ada Quonsett félbeszakította a Trans America ifjú alkalmazottjával, Peter Coakley-val folytatott csevegését; mind a ketten hallották a Kettes Járat bejelentését.

Egyrészt mellett ültek a fekete bőrhuzatú padok egyikén. Mrs. Quonsett olyan stílusban ecsetelte néhai férje érényeit, ahogyan Viktória királyné beszélhetett valamikor Albert hercegről. — Nagyon kedves ember volt, jószívú és gavallér. Elég idős korban kerülünk össze, de el tudom képzelni, milyen lehetett fia-

talon... Olyan lehetett, mint maga.

Peter Coakley szégyenlősen vigyorgott, mint az elmúlt másfél órában már annyiszor. Am mióta Tanya Livingston megbízta az idős potyautas hölgy felügyeletével a Los Angeles-i gép indulásáig, beszélgetésüket főleg Mrs. Quonsett monológja képezte, melynek során Peter Coakleyt gyakran és kedvezően hasonlították össze a néhai Herbert Quonsettel. A téma már határozottan fásztotta Petert. — Nem tudhatta, hogy a furfangos Mrs. Ada Quonsett pontosan erre számít.

Peter Coakley titokban ásitott. Nem ilyen munkát képzelt magának, mikor a Trans America felvette alkalmazottainak a sorába. Teljesen hülyének érezte magát, ahogy itt ül, és a szárazdajka szerepét játssza egy ártalmatlan, szőszátyár öreg hölgy mellett, aki a dédnagyanyja lehetne. Alig várta, hogy vége legyen.

Szerencsétlenségére — a többi járhoz hasonlóan — Mrs. Quonsett Los Angeles-i járata a vihar miatt további késéssel fog indulni; különben az öreglány már egy órája úton lenne. Coakley bízott a gondviselésben, hogy rövidesen szőlítani fogják a Los Angeles-i gép utasait is.

A Kettes Járat indulását már be is jelentették. A bejelentést hallgatva a fiatal Peter Coakley teljesen megfélekedezett Tanya figyelmeztető szavairól. „Nagyon vigyázzon, egy csomó trükköt tud.”

— Képzeld csak — mondta Mrs. Quonsett a Kettes Járat bejelentésének végeztével. — Rómába repülnek! Mindig oda szeretünk volna utazni egyszer az én néhai drága jó férjemmel. — Összekulcsolta a kezét, benne a a gombócá gyűrt csipkezsombok dővel, és sóhajtott egyet. — Soha nem került rá sor.

Beszéd közben Ada Quonsett agya úgy működött, mint egy precíz svájci óraszerkezet. El akarta altatni a férfigyenyruhás gyereket. Bár sikerült teljesen elfárasztania, nem elégedett meg ennyivel; a fiatalember még mindig melette volt. Olyan helyzetet kell teremtenie, melyben az unalom óvatlansággá változik. És gyorsan kell cselekednie.

Nem feledkezett meg eredeti tervéről, hogy feloson valamelyik New Yorkba tartó gépre. Egész idő alatt figyelte a New York-i járatok bejelentését; öt különböző légitársaság járata is indult a kívánt irányba, de egyik sem olyan pillanatban, amikor valami hihető indokkal lerázhatta volna magáról ifjú kísérőjét. De most már nem volt kíváncsi a neki szánt Los Angeles-i járat előtt induló New York-i gépre.

Akármi jobb lesz, gondolta Mrs. Quonsett, mint még ma éjjel visszatérni Los Angelesbe. — Akármi! Még talán — ötlött az észbe hirtelen —, még talán a római járat is!

Menjen Rómába? Miért ne? Sok valótlanságot hordott össze ma este Herbertről, de az igaz volt, hogy egy alkalommal közösen néztek valami római képes levelezőlapot... Ha nem is ér tovább, mint a római repülőtér, mégiscsak Rómában lesz; majd mesélhet Blanche-nak, ha végül is visszatér New Yorkba.

És legalább ekkora elégtétellel, hogy kijátssza azt a vörös hajú, utasokkal foglalkozó lányt is... De vajon sikerül-e? Hányas számú kaput is mondtak? Ha jól emlékszik... Kék Folyosó „D”, negyvenhetes kijárat? Igen, biztosan az.

Persze előfordulhat, hogy nem lesz üres hely a gépen egy potyautasnak, de hát ezt a kockázatot vállalni kell. Meg aztán, gondolta, valószínűleg útlevele is szükséges van a fedélzetre jutáshoz, mivel a járat Olaszországba indul. Mindégy!

Valamit tenni kell, az a lényeg, nem csak tétlenül üldögélni.

— Jaj, istenem! — kiáltott fel Mrs. Quonsett, inas, törékeny kezével hadonászva. — Jaj, istenem! — Jobb kezének ujjai-val ódivatú, magas nyakú blúzának gallérja körül matatott. Szájához kapta a csipke zsebkendőt, behunyta a szemét, és elfojtott, mélyről jövő nyögést hallatott.

— Mi baj, Mrs. Quonsett? — A fiatal alkalmazott arcán riadalom jelent meg.

Az öregasszony újból behunyta, majd kinyitotta a szemét, s néhány kapkodó lélegzetet vett, mielőtt válaszolt volna.

— Sajnálom, de attól tartok, nem érzem jól magam.

— Segíthetek valamiben? Kérlek orvost? — kérdezte Peter Coakley aggódva.

— Nem szeretnék a terhére lenni.

— Szó sincs róla...

— Nem. — Mrs. Quonsett bágyadtan ingatta a fejét. — Csak a női mosdóba szeretnék menni. Remélem, rendbe jövök.

A fiatalember kételkedni látszott. Nem szeretne volna, hogy a nyakán haljon meg az öregasszony, márpedig úgy vette észre, nagyon rosszul van.

— Biztos benne, hogy rendbe jön? — kérdezte nyugtalanul.

— Igen, egészen biztos. — Mrs. Quonsett úgy határozott, nem itt hívja fel magára a figyelmet; a központi csarnok legforgalmasabb része nem alkalmas erre. Túl sokan vannak körülöttük, akik felfigyelnének.

— Segítsen felállni, legyen kedves... Köszönöm... Na, most ha megengedné a karját. Azt hiszem, arrafelé van a női mosdó. — Menet közben bedobott néhány mély nyögést, aggodó pillantásokat váltva ki Peter Coakleyből. Meg kellett nyugtatnia. — Mäskor is volt már ilyen rohamom. Biztos, hogy nemsokára jobban leszek.

A női mosdó bejáratánál elengedte Coakley karját.

— Nagyon kedvesen viselkedik egy ilyen idős hölgyvel. A fiatalok nagy része manapság... Ó, istenem! — kezdte, de figyelmeztette magát, hogy ügyetlen kell, nehogy túljátssza a szerepét. — Ugye meg fog vární? Nem hagy egyedül?

— Ó, dehogy. Megvárom.

— Köszönöm. — Mrs. Quonsett kinyitotta az ajtót és be-

(Folytatjuk)

# HETI TELEVIZIÓ-MŰSOR

## CSÜTÖRTÖK

- 17.30: ÉLET A FÖLDÖN — A népszerű, 13 részből álló dokumentum sorozat, amely az élőlények keletkezésével és fejlődésével foglalkozik (Műsorismétlés) — I. rész: „Változatos végtelen”
- 18.20: Rajzfilm
- 20.00: ROVID HIREK
- 20.03: A HÉT MÉRKÖZÉSE
- 20.50: Műsorismétetés
- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: A MEGVÁLASZTOTTAK — „A politikai térkép peremén”
- 22.30: VEGAS — „Elveszett nők”
- 23.20: HANGVERSENY — Fucsang zongorázik az angliai Harewood kastélyban.
- 23.45: Egy mondat a Szentírásból. — ÉJFÉL ELŐTT — hírósszefoglaló.

## ISKOLATÉVÉ

- 9.00: Gyerekeknek
- 9.30: Kézimunka
- 9.45: Fejtörő
- 10.00: Angol
- 10.10: A szöcskék szigete (IV)
- 10.23: Rajzfilm
- 10.30: Popzene
- 15.30: Anna és a szíami király (XI)
- 16.00: Tarka műsor
- 17.00: Számítási és nyelvtani fejtörő

## PÉNTEK

- 15.00: HUCKLEBERRY FINN KALANDJAI
- 15.25: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTÉSE
- 17.32: Arab játékfilm
- 20.00: A SZOMBAT FOGADÁSA — Smuel Ávidor Há-kobán rabbi közreműködésével.
- 20.15: HANGOS HETI HIRADÓ
- 21.15: MOVIOLA — Scarlett O'Hara — Dokumentumfilm a filmkészítés műhelyitkaiból. — Ezúttal: Milyen előzmények után kapta meg Vivian Leigh az „Elfújta a szél” női főszerepét.
- 22.45: NYÁRI STÚDIO — Tarka zénés műsor az ismert izraeli énekesek, szolisták és együttesek közreműködésével. (Ismétlés)
- ÜZZS17 — cmf cm
- 23.25: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

## ISKOLATÉVÉ

- 9.00: Tarka műsor
- 10.00: Mértanlecke
- 10.15: Szöcskék szigete (V)
- 10.25: Rajzfilm
- 14.00: MICHEL LEGRAND a mikrofon előtt
- 14.40: Társasjáték

## SZOMBAT

- 18.02: A varázsvirág
- 20.00: „A NYUGATI FAL ÖRE” — Emlékezés Jicchák Ornstein rabbira, aki a függetlenségi háború előtt a Nyugati Falra vigyázott a zsidó intézmények megbízásából.
- 20.30: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.00: SPORTHIRADÓ
- 22.00: DALLAS — „Sou Ellen nővére” — Christine, aki Sou Ellen huga, Bobby és Pam szétvállása után elhatározta, hogy hálózába keríti Bobbyt. J. R. mindent megtesz, hogy tervét elősegítse. Időközben Cliff Burns, olyan adatok birtokába jut, amely lehető-

vé teszi számára az Ewing vállalat egyik nagy üzletének elgáncsolását. Terve végrehajtásához habozás nélkül felhasználja nővérét, tudván azt, hogy ezzel még jobban elmélyíti a férj és feleség közötti ellentétet.

## VASÁRNAP

- 17.30: KIS LAK A PRÉRIN — „Testvér a mesék világából” (II)
- 17.55: AZ ÚR UTTURÓI
- 18.10: „A rózsaszín párdúc”
- 20.00: ROVID HIREK
- 20.03: MŰVÉSZISKOLA — zenéből és interjúból álló új dokumentum-sorozat a jezsuita zeneközpontról, amely a mester és a tanítványok közötti kapcsolatot mutatja be. Közreműködik: Arthur Rubinstein (zongora), Isaac Stern (hegedű), Maureen Forrester (ének) és Zubin Mehta karmester.
- 20.30: „FILMEK, AMELYEKET SZERETTÜNK” — Új sorozat, amely a filmvilág zsánerait, alakjait és a nagy filmek különleges jeleit mutatja be a mozi kezdetétől egészen napjainkig. — Az első részben: Érzelmes búcsú az „Elfújta a szél”-ből. Gene Kelly táncol. Greta Garbo mosolya a „Ninocska”-ban. stb. Konferál: Dália Mázor.
- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: AMI A HIREK MÖGÖTT VAN — Aktuális kérdésekről
- 22.00: LOU GRANT — „Andrew” (I)
- 22.50: PÁRESSÉD
- 23.20: „SZAPPANBUBORÉK”
- 23.45: Egy mondat a Szentírásból. — ÉJFÉL ELŐTT — hírósszefoglaló.

## HÉTFŐ

- 17.30: ZENÉS TARKA MŰSOR GYEREKEKNEK
- 18.00: IZLÉS DOLGA
- 18.32: SPORT
- 20.00: ROVID HIREK
- 20.03: A MEGLEPETÉSEK UTCAJA KEDVENCEI — JOAN BAEZ énekesnő közreműködésével
- 20.30: ARCHIE KOCSMÁJA — „Lesben”
- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: „RÓZSAVIZ PORT SAID BÖL” — Izraeli film. Jeruzsálemi panzióban játszódik le, bemutatja egy anya és két lánya közötti viszony kialakulását, egy szudáni rabszolga kíséretében. (Ismétlés)
- 22.10: JERRY LEWIS — szószokoztató dokumentáris film az ismert amerikai-zsidó komikus karrierjéről. — Közreműködik: Dean Martin.
- 23.30: Egy mondat a Szentírásból. — ÉJFÉL ELŐTT — hírósszefoglaló.

## KEDD

- 17.30: TARKA MŰSOR Gádi Jágil közreműködésével
- 18.00: SPORT AZ IFJUSÁGNAK
- 18.32: Rajzfilmek
- 18.45: TALÁLmányok ÉS UJÍTÁSOK
- 20.00: ROVID HIREK

- 20.03: TERMÉSZETTANI ÉS TECHNOLÓGIAI MAGAZIN
- 20.30: KOL-BO-TEK
- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: DOKUMENTUMFILM — „A beduinok orvosa” — A film hőse dr. Ámnon Cviéli, aki a Szináj-félsziget megszállása óta a beduinok orvosa volt.
- 22.00: SZÓRAKOZTATÓ MŰSOR MONTE CARLO-BÖL — Cher énekesnő közreműködésével.
- 22.50: STONE — „Stone puska-végen”.
- 23.40: Egy mondat a Szentírásból. — ÉJFÉL ELŐTT — hírósszefoglaló.

## SZERDA

- 17.30: WALT DISNEY VILÁGA
- 18.15: A VILÁGUR UTTURÓI
- 18.32: BILLY ÉS WILLY
- 19.00: Sport
- 20.00: ROVID HIREK
- 20.03: A SZERELEM HAJÓJA — A sorozat újabb filmje.
- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: MOKÉD
- 22.00: „TONY ROME” — Krimlfilm egy magán detektívről, aki igyekszik a részeges gazdag örökösöt visszazavarni családjához, miközben zsarolásba és gyilkosságha keveredik. — Főszerepben: Frank Sinatra, Jill St. Stone és Gina Rowlands.
- 23.45: Egy mondat a Szentírásból. — ÉJFÉL ELŐTT — hírósszefoglaló.



1981. július 30. csütörtök  
5741. támuiz 28.

## I. MŰSOR

- 7.07: Hangverseny. 11.00: Arab nyelvlecke. 11.30: Szabadegyetem. 12.05: A jeruzsálemi rádió szimfonikus zenekara játszik. — 13.00: Könyvű és klasszikus. — 14.10: Gyerekeknek. 15.25: A heti Szidra. 16.05: Mirjáam Mel-tzer (szoprán) énekel. — 16.40: Katedra. 17.10: Háláchikus kérdések. 20.10: Klasszikus zene. — 23.00: Rádiószínpad. 0.10: Kórusok. 1.10: Hátikvá.

## II. MŰSOR

- 8.10: Zenés magazin. 12.00: Hélyek és emberek. 12.30: Héher dalok. 14.10: Tarka műsor. 16.10: Kérdés-felelet. — 17.10: Oléknak. 18.07: Az idős ember világa. — 19.45: Sport. — 20.10: Cházánut. 22.05: Szemelvények élőlélvekről. 23.05: Egymás között. 1.10: Hátikvá.

## A HADSZEREG RÁDIÓJA

- 6.30: Szabadegyetem. — 9.05: Eppen most. 11.05: Mint egykor. 12.05: Hanglemek. 14.05: Kettőtől négyig. 16.05: Délután négykor. 17.50: Sport. — 18.05: Közgazdasági magazin. — 19.05: Héber dalparádé. 21.35: Szabadegyetem. 22.05: Klasszikus szerelem. 23.05: Szocializmus 81. — 0.05: Éjjeli madarak. 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

# Jordánia közeledni próbál Egyiptomhoz

## Elhidegülés állt be Amman és Bagdad kapcsolataiban — Szádát Amerikába és Angliába indult

Néhány nappal Anuár el-Szádát egyiptomi elnök hivatalos angliai és amerikai látogatásának kezdete előtt kitűdött, hogy Jordánia egyike azon három arab államnak, amelyek diszkrétan tapogatózni próbálták a köztük és Egyiptom közötti diplomáciai kapcsolatokat újrafelvétele ügyében.

Néhány nappal ezelőtt Ammanból Kairóba érkezett Nabil Bader, az Ammanban működő egyiptomi kirendeltség vezetője, aki frásbeli jelentést terjesztett be külügyminisztériumához azzal kapcsolatban, hogy Jordánia „új lapot szeretne nyitni” az Egyiptommal való kapcsolataiban. Jelentésében N. Bader azt is hangsúlyozta, hogy a bagdadi atomkórház Izrael által történt

szétbombázása után jelentős rosszabbodás állt be Jordánia és Irák kapcsolataiban. Ezzel párhuzamosan beiruti hírforrások azt közölték, hogy a **terrorszervezetek újabb kísérletet tettek Szíriából Jordániába való behatolásra**, azzal a céllal, hogy földalatti tevékenységüket fejtsenek ki Huszsein király uralma ellen.

Arab tényezők nagy fontosságot tulajdonítanak a Jordánia álláspontjában bekövetkezett változásnak, különös tekintettel arra, hogy Szádát elnök a közeli napokban Angliába és Amerikába utazik, ahol fontos tárgyalásokat készült folytatni Reagan elnökkel.

Ezek a hírforrások azt is hangsúlyozzák, hogy Jordánia hivatalosan továbbra is ellenzi a camp-davidi egyezményeket és lehetségesnek tartják, hogy hivatalos jordániai tényezők megcáfolják az Egyiptommal folytatott kulissza mögötti érintkezést. Húszejn király azonban az utóbbi időben több alkalommal világos célzást tett arra, hogy

nincs kilátás egységes arab álláspont kialakítására a Camp-davidi egyezményekkel szemben.

A király ezt a tényt igen aggasztónak minősítette, de környezetének tudomására hozta, mint real-politikus, olyan vonalvezetést fog követni, amely figyelembe veszi ezt a helyzetet.

Politikai megfigyelők véleménye szerint

Húszejn király cselekedeteire jelentős mértékben kihat az Amerikával és Szíriával szembeni politikai megfigyelők véleménye szerint. Huszsein király cselekedeteire jelentős mértékben kihat az Amerikával és Szíriával szembeni politikai megfigyelők véleménye szerint. Huszsein király cselekedeteire jelentős mértékben kihat az Amerikával és Szíriával szembeni politikai megfigyelők véleménye szerint.

Szádát elnök vasárnap indult két napos hivatalos látogatásra Londonba, s ennek során találkozni fog Erzsébet királynővel, Margaret Thatcher miniszterelnökkel és Lord Carrington kül-

ügyminiszterrel. A látogatás befejeztével Washingtonba folytatja útját, ahol Reagan elnökön kívül Haig külügyminiszterrel és az adminisztráció, illetve a Kongresszus más vezető személyiségeivel tárgyal. Szádát elnököt elkíséri útjára Kámál Hászán Ali helyettes miniszterelnök és külügyminiszter, valamint Manszur Hászán elnökségi, tájékoztatósi és közoktatási miniszter.

A kairói külügyminisztérium vezetői tegnap befejezték annak az okiratnak a körvonalazását, amely elírta Szádát készült betérjeszteni Reagannek és amely magában foglalja, többek között, az egyiptomi-izraeli békeszerződés és normalizáció eddigi eredményeit. Külön fejezetet szenteltek ebben az okmányban a palesztinai problémának és a probléma megoldási lehetőségeinek, valamint az általános közéleti helyzetnek és az egyiptomi-amerikai bilaterális kapcsolatoknak.

Közvetlen Szádát elutazása előtt III. Sánudá egyiptomi kopt pátriárka két magasrangú papi személyiséget küldött Amerikába, azzal a kéréssel, hogy az amerikai adminisztráció az Ujtestamentum szellemében fogadja barátságosan Szádát elnököt, aki a közéleti béke elérése érdekében fontos tárgyalásokat készült folytatni Reagan elnökkel.

A kopt pátriárka felhívása így végződik:

Imádkozzunk veled együtt Szádát elnök tárgyalásainak sikere érdekében és azért, hogy Allah adja meg neki a szükséges erőt és segítséget, hogy eleget tehessen a béke és a biztonság ügyében vállalt kötelezettségeinek.

# A NAGYVILÁGBÓL

## FRANCO DICSÖITÉSE

MADRID. — Fernandez Posse tábornok, a VIII. katonai körzet parancsnoka példátlan hangú francoista beszédet mondott Spanyolország védőszentjé, compestellei Szent Jakab napja alkalmából tartott ünnepségen. „Szennyes háború kellős közepén vagyunk, s ellenfeleink megkísérlik lerombolni legszentebb értékeinket” — mondta Posse, aki azt állította, hogy a sajtóba, az egyetemekre és a művészet világába beszivárgott baloldali elemek tervszerűen törekednek a hadsereg, az Egyház és a hazafiak hitelének az aláásására, a társadalmi béke felborítására. A tábornok szerint ez nem kizárólag spanyolországi jelenség, az egész nyugati civilizáció a romlás felé halad „materialista rendszerek erőteljes támadásainak a hatására”. A közel multat idézve Posse kijelentette, hogy a nemzet és a világ hálával tartozik Franco tábornoknak, Spanyolország nagy építőjének és „a nagy és nemes nemzetek nem felejtik el a hőseket, akik nagyra tették őket.”

## GORDIUSZI CSOMÓ

KAIRÓ. — Szádát elnök, miután felosztatta az ügyvédi kamarát, új, a rendszerrel rokonszenvező képviselőt nevezett ki az ügyvédek szövetségébe. Az akció híven jelzi az egyiptomi elnök politikai elképzelését a szakmai szervezetek szerepéről: „Nem ez a feladatuk, hogy politizáljanak, — jelentette ki Szádát, — foglalkozzunk a hivatalos problémáival. Az elnök felosztására a parlament szokatlan gyorsasággal szavazta meg az ügyvédi kamara felosztását és az új elnök kinevezését (akit a szabályzat szerint máskor a tagok választanak). A határozat kimondja, hogy az ügyvédek egy év múlva választhatnak elnököt. A most hivatalból kinevezett Gammal el Oteifi kulturális miniszter volt és többször jelöltette magát az ügyvédi kamara elnöki tisztjére, de kártársai nem választották meg. Hivatalból való kinevezése után hűségnyilatkozatot tett Szádát mellett és méltatta az egyiptomi-izraeli békét. Mint ismeretes, Szádát főleg azért osztalta fel az ügyvédi kamarát, mert az ellenezte az elnök béke-politikáját.

## DUGÁRA DÖLT ÜZLET

WASHINGTON. — Edwin Wilson, a CIA volt ügynöke, aki ellen Amerikában elfogatási parancsot adtak ki és jelenleg Líbia szolgálatában áll, üzletet ajánlott fel egykori főnökeinek: vállalta, hogy elrabol két amerikából menekült és politikai gyilkosságot követő személyt, ha saját bűneit leírja. A két menekült: Suarez Esquivel és Paz Ramero Kubából származott ellenálló, akik 1976-ban Washingtonban részt vettek Orlando Letelier, Allende volt külügyminisztere meggyilkolásában. Barcella amerikai ügyész leutazott Rómába, hogy meghallgassa Wilson ajánlatát és a találkozás időszaka felfüggesztették a volt CIA ügynök ellen kibocsátott közbűncselekmények nyitja meg s ilyen körülmények között a védelemnek csak jellekes szerepe van. A vádlottakat minden esetben halálra ítélik, a szerencsésebbek kivégzését két évi próbaidőre felfüggesztik. A végleges ítéletek esetében a büntetést azonnal végrehajtják, de ezt már nem közli a televízió, mert a mult esztendőben az ilyen képek sokat ártottak külföldön Kína jóhírének. Az ilyen perek egyre sokasodnak. Miután az elmult hónapban a kínai parlament újabb szigorító törvényeket szavazott meg a fiatalkori bűnözés megfékezésére,

## TERPÓRIZMIJS

DACCA. — Banglades államban az év első felében 185 politikai gyilkosságot követtek el. A hír hivatalos forrásból származik, az áldozatok száma a megfigyelők szerint ennél jóval magasabb.

sabb. A rendőri jelentés a merényletek javarészt két illegális szervezetnek tulajdonítja, a nemzeti szocialista párt fegyveres részlegének, valamint a Kelet-Bengál nyomorgó lakosságát támogató alakulatnak. Az utóbbi szervezet meggyilkolta a terület földbirtokosait és az élelmiszer készleteket kiosztja a nyomorgó lakosoknak. A hatóságokat azonban egy harmadik szervezet nyugtalanítja igazán, amely India határán tevékenykedik „Kader Bahini” néven, és a jelenlegi rendszer megdöntését tűzte ki céljául. Tagjait szökött katonák és rendőrök sorából toborozza, s becsles szerint jelenleg több, mint ezer jól felfegyverzett és kiképzett harccsal rendelkezik, akik rendszeres támadásokat hajtanak végre katonai és rendőri őrhelyek ellen.

## ÁRVIZ

NEW-DELHI. — Az elmult két hét során 1500 személy életét vesztette és több mint 2000 elhalt az Indiában pusztító árvizek áldozatainak. A legtöbbet Rajahstán tartomány szenvedte, de a napokban közölték, hogy a Ganges és két másik folyó vizállása is elérte a veszélyességi szintet. A lakosság tömegesen menekül Uttar Prades és Nyugat-Bengál tartomány egyes vidékéire.

## NYILVANOSSÁG ELŐTT

PEKING. — Kínában központi módszerekkel megrendezett törvényszéki tárgyalásokat tartanak, s ezek anakronisztikus jellege annál is feltűnőbb, mert a televízió híven közvetíti azokat. A szcenárium mindig ugyanaz; egy tucatnyi fiatal, nemi erőszakkal, gyilkossággal, vagy fegyveres betöréssel vádolt bűnözőt kiállítanak egy labdarúgó pálya közepére és az örök kényszerítik őket, hogy meghajolva várják a bírák érkezését. A néha 100 ezer néző jelenlétében lefolytatott tárgyalást az ügyész gyűlölettel teli vádbeszéde nyitja meg s ilyen körülmények között a védelemnek csak jellekes szerepe van. A vádlottakat minden esetben halálra ítélik, a szerencsésebbek kivégzését két évi próbaidőre felfüggesztik. A végleges ítéletek esetében a büntetést azonnal végrehajtják, de ezt már nem közli a televízió, mert a mult esztendőben az ilyen képek sokat ártottak külföldön Kína jóhírének. Az ilyen perek egyre sokasodnak. Miután az elmult hónapban a kínai parlament újabb szigorító törvényeket szavazott meg a fiatalkori bűnözés megfékezésére,

## A Fatach „külügyminisztere”:

# «SOHA SEM ISMERJÜK EL IZRAÉLT!»

### Szíria támadással fenyegeti Izráelt a Libanon feletti felderítő berepülések folytatódása esetén

A szíriai rádió tegnapi este „erélyes figyelmeztetést” intézett Izráel címére, hogy abban az esetben, ha az izraeli harci-repülőgépek folytatják berepüléseiket Libanon légterébe, ugy a szíriai léghaderő megtámadja az izraeli gépeket. Közvetlen a figyelmeztetés sugárzása előtt Cháfes el-Aszad szíriai elnök fogadta a PFSZ küldöttségét, élén Jászser Aráfattal.

A damaszkuszi rádió kommentátora ezzel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy „a cionista ellenség” tovább folytatja a tüzszünet megszegését, Libanon légterének állandó megsértése által. Hasonló szövegű közlést sugárzott a PFSZ rádióállomása is.

Fáruk Kádumi, a PFSZ politikai ügyosztályának vezetője egy interjúban azt mondta, hogy ha sikerül is palesztinai államot létesíteni a Nyugati Partvidéken és a gázai sávban, a PFSZ akkor sem ismeri el Izráelt és nem békül meg létezésével. Hozzáfűzte, hogy szervezete sohasem teszi le a kezét Izráelnek, hogy békében éljen és folytatja tevékenységét a megszállt területeken a fegyverszünet ellenére is. Véleménye szerint fenn kell tartani azt a helyzetet, hogy minden izraeli polgár örökké rettegjen, hogy akár melyik fal mögött gerillaharcos löhet rá bármely pillanatban.

Beiruti lapudósítók jelentése szerint az izraeli harci gépek folytatják felderítő tevékenységüket Libanon szinte valamennyi részében, így Beirut felett is. A PFSZ szóvivője ezzel kapcsolatban azt mondta, hogy ezek a berepülések egyértelműek a tüzszünet megsértésével és provokációnak kell tekinteni azokat, akkor is, ha az amerikai kormányzat nem ért egyet ezzel.

A Libanon Hangja nevű rádióállomás közölte, hogy a PFSZ hadállásából az ország északi részében levő Tripoli környékén légharóttal tüzsünetet tartanak az izraeli gépekre. Az egyik lövedék azonban a város fötére hullott, több embert megsebesített és fel-

embert, mert nélkülük nem utazhat Romániába a libanoni delegáció.

Beirut (Reuter). — Tegnapelőtt két alkalommal löttek Katjusákkal és aknavetőkkel dél-libanoni keresztény falvakra. Achmed Dzsibril szélsőséges terrorszervezetének parancsnoksága azonban sietett közölni, hogy ezáltal nem ő szegte meg a tüzszüneti egyezményt. Egyik terrorszervezet sem vállalta magára a felelősséget ezért a két támadásért.

A Libanonban uralkodó üzemanyag-hiány miatt, amelyről már beszámoltunk, a libanoni villanytársaság előre megállapított rotációs sorrend szerint szakítja meg az áramszolgáltatást Beirutban és az ország más vidékein.

M A  
A  
PÁJISZBAN

ELSŐ DIJ  
MILLIÓ SEKEL  
(10.000.000 IL)

Vegyen sorsjegyet plusz függelék és megduplázza nyereseményét!

## ברוך אל הבחירות החדשות

כעת, שלושים יום לאחר הבחירות שבעיניים לאחר שהשיא נבון השיל על מנתם בנין את משימת הרכבת המשלה החדשה, מתברר יותר ויותר, עד כמה לא היה ביטח עובדתי וכיסוי להצהרתו הרב רבנות של ראש המשלה בליה של אהרן הבחירות, לפיה הוך 24 שעות יוכל לסיים את הרכבת המשלה.

במרוצת הימים הילך וגובר „תאיבנים” של השותפים בכח לקואליציה, הם מעלים מעט מעט לדעת דרישות חשדות ונוספות בלתי-רציונליות בחלקן, מול הליכוד שדאשה, מר בגין, כבר מהחל להתחרט על כל הענין יותר ויותר להחזיר את הנדאס לשיא המדינה.

## UJ VÁLASZTÁSOK ?

Most, 30 nappal a választások után és két héttel azután, hogy Návon elnök hivatalosan is megbízta Menáchem Begint a kormányalakítással, ismételtén kiderült, hogy mennyire alaptalan és „fedezet nélküli” volt a miniszterelnök a választás utáni éjszákán tett kijelentése, miszerint 24 órán belül megalakíthatja az új koalíciót.

Az idő multával a potenciális koalíciós „utitársak” étvágya egyre nő, képtelennél-képtelenebb követeléseket támasztanak a Likuddal szemben, amelynek feje, Begin már-már megcsömörött és egyre inkább hajlamos arra, hogy visszaadja az államelnöknek a mandátumot.

Ha az utolsó pillanatban nem áll be valamilyen váratlan fordulat, úgy erre a közeli napokban sor is kerül és utána nem lesz más kiút, mint új választások kiírása. A kérdés csupán az, hogy új választások mily mértékben segíthetnek a helyzetben és te remthetnek-e lényegesebb különbséget a két nagypárt erőviszonyában, olyan formában, hogy egyikük számára lehetővé váljon a kormányalakítás.

## UJ KELET

FÜGGETLEN NAPILAP

67770 Tel-Aviv, Hárákevet 52

Telefon: 330011

Főszerkesztő:  
S. HIMMELFARB

A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért. — Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.